విడిప్రతిక ౧ అణా

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ, గురువారములందు ప్రకటింపబడును

నం॥ చందా రూ. ౬ | సెప్టెంబరు ౨౧ వ తేది ౧౯౩౬ సోమవారము | అర్ధ సం॥ చందా రూ ౩

సంపుటము ౧౧ | త్రూపుబజారు, హైద్రాబాదు - దక్కన్. | సంచిక ౩౯

శా. శ. ౧౮౫౮ = శ్రీధాత సం॥ నిజభాద్రపద శు॥ ౬ సోమవారము. = ౨౧ ఆబాన్ ౧౩౪౫ ఫ.

శ్రుతి స్మృతులలోని స్త్రీల పరిస్థితి

జటావల్లభుల పురుషోత్తంగారు, ఎం. ఏ.

(వేదములను స్మృతులను పరిశోధించి నేనిదివరలో రచించియుండిన "వేదకాలపు స్త్రీలు" "స్మృతికాలపు స్త్రీలు" అను రెండు భిన్న గ్రంథములలోని సారాంశములను సంపుటీకరణము చేసి యోతద్వ్యాస పరంపరారూపమున నాంధ్రుల కర్పించుచున్నాను.)

| వ్యాసకర్త:

౧ కూతురు

కుమారులు జన్మింపవలెనను కోరికలును, ప్రార్థనలును వేదములలో లెక్కలేనన్ని స్థలములలో గాన్పించుచున్నవి. కుమార్తెలు గలుగవలెనను కోరిక యొకటి రెండు స్థలములలో మాత్రమే కన్పట్టుచున్నది.

"... సమస్యాం యశసం సువీరం
... వర్గం రయిమశ్వ యుజ్యం"

(ఋక్సంహిత ౧-౯౨-౧-౫)

(... యుషోదేవతా, కీర్తితోఁ గూడినట్టియు ... లగు పుత్రులు గల్గినట్టియు, దాసజనసర్గము గల్గినట్టియు ఐశ్వర్యమును నేను బొందుదును గాక!)

"మానో అగ్నే మతయే మావీరతా ... రథః."

(ఋ. సం. ౩వ మండలమున ౧౬వ సూక్తము ౫వ ఋక్కు)

(ఓయగ్నీ, మమ్మల నపుత్రతకు విషయభూతులనుగఁ జేయకుము).

ఇట్టి యసంఖ్యాక స్థలములలోఁ బుత్రప్రాప్తియే యర్థింపబడినదికాని దుహితృప్రాప్తి యర్థింపఁబడలేదు.

కుమార్తె వాంఛింపఁబడిన యొకటిరెండు స్థలములలోనైనను పుత్రవాంఛ వదలఁబడలేదు సరికదా, పుత్రప్రాప్తికిఁ బ్రాధాన్యమును దుహితృప్రాప్తికప్రాధాన్యమును గన్పట్టుచున్నవి.

"పుత్రిణేమా కుమారిణా విశ్వమాయుర్వ్యశ్నుతం"

(తైత్తిరీయ మంత్ర ప్రశ్న ౧-౧౩-౪)

(పుత్రులుగల మీరు కుమార్తెలు గలవారై పూర్ణాయుర్దాయమును బొందుడు)

ఆడుపిల్లలుగల్గుట పాపఫలమనికూడ సూచింపబడి యున్నది.

"తస్మాత్ స్త్రియం జాతాం పరాస్యంతి ... పుమాంసం హరంతి" (?)

"... వియుయాత్ర్యస్య జాయేతోస్య ... మహీపుగ్ సః పుమాసే ... వాస్య జాయతే"

[తై. సం. ౨-౬-౧-౪,౫]

[యజ్ఞములో దర్భలయగ్రములుగిలిపి దండముపలె నుండవలెను. అట్లగుచో యజమానునకుఁ బుత్రుడుగల్గును. దర్భల కొనలను విప్పియుంచినచో, అట్లు చేయునో గుమార్తె ... పుట్టుటకు కారణమని చెప్పబడినది. చేయవలసిన విధిని నెఱవేర్చుటకు ఫలముగ బుత్రజననము చెప్పఁబడినది.

వేదములలో స్త్రీపురుష సంతతులపట్ల నిట్టి భేదము పాటింపఁబడుటకుఁ గారణములు రెండు: ౧. స్త్రీసంతతివలనఁ గంటె పురుషసంతతివలన వంశమునకెక్కుడు లాభముండుట, ౨. పురుషుని జీవితముకంటె స్త్రీ జీవితమెక్కుడు దుఃఖభాజనముగ నుండుట. ఇందు మొదటిదానిని మూడువిధములుగ విభజింపవచ్చును. ౧ ఆ దినములలో నీయుద్ధము లెక్కుడుగనుండెను. యుద్ధము చేయు స్త్రీలు వేదకాలములోఁ గొందఱున్నను యుద్ధము సాధారణముగఁ బురుషోచితకర్మమే యని వంశమును ముందధ్యాయములోఁ జూచెదము. ౨. నాడు మరణానంతరమునఁ జేయఁబడు కర్మకు విశేష ప్రాధాన్యముండెను. కర్మనుజేయువాడు సాధారణముగ పురుషుఁడేకాని స్త్రీకాదనుట శ్రమ నీయధ్యాయములోనే ముందు చూచెదము ౩. నేత్రపర్వముగ గృహములోఁ గన్పట్టుచుఁ గాలక్షేపము చేయువాఁడు కుమారుఁడే కాని కుమార్తె కాదు. కుమార్తె యత్తవారింటికేగుటను గూర్చి వివాహమును సధ్యాయమునఁ బ్రసంగింపఁబడును.

స్త్రీసంతతి పురుషసంతతికంటె నెక్కుడు దుఃఖభాజనముగ నుండెడిదని చెప్పుట కీక్రింది హేతువులను దెలుపవచ్చును. ౧. స్త్రీయొక్క సౌభాగ్యము తనయుర్తతిపైననేగాక భర్తయొక్క సౌజన్యముపైనను ప్రయోజకత్వముపైనను గూడ నాధారపడియుండెడిది. ఆమె యెంత యోగ్యురాలైనను నాతను సరియైనవాడు కానిచో నామె జీవితము దుఃఖభాజనమే. భర్తజూదరియై ధనమంతయును బాడుచేసికొనినచో నామె దారిద్ర్యము ననుభవించుటయేకాక యితరములగు కొన్ని కష్టములనుగూడ ననుభవింపవలసియుండెను. ఈవిషయమై యీక్రింది ఋక్కు పరికింపదగును.

అన్యే జాయాం పరిమృశన్త్యస్య యస్యా
గృధద్వేదనే వాజ్యక్షః

[ఋ.సం. ౧౦-౩౪-౪]

ఏజూదరియొక్క ధనమును బలవంతుఁడగు ద్యూతదేవత హరింప యత్నించునో, యాతని సుభార్య నితర ద్యూతకారులు పట్టుకొని లాగుచున్నారు.

భర్త జూదములో ధనమును బోగొట్టుకొనినచో నాతనిభార్య నితరద్యూతకారులు హింసించుచుండుటకంటెను స్త్రీల భర్త్రధీనతను దెల్పుటకిఁ కేమికావలెను?

౨. వైధవ్యమొందుటయు భర్తచే విడువఁబడుటయును మరవస్థలు స్త్రీకిఁ బ్రాప్తించుచుండెడివి. పురుషునకన్ననో పునర్వివాహముండెను. ఈయంశము రాబోవునధ్యాయములలో వివరింపబడును.

పురుషునకు బహుభార్యలుండుట వేదములలో నరుదుగఁ గన్పట్టు విషయముకాదు. దీనివలన స్త్రీలకుఁ గల్గు కష్టములను వేరుగ వివరింపనక్కరలేదు. సవతులవలని బాధ స్థలాంతరమున వర్ణింపఁబడును.

ఈహేతువులచే పురుషునికంటె స్త్రీ యెక్కుడు దుఃఖభాజనమని నిస్సందేహముగఁ జెప్పవచ్చును. ఐతరేయ బ్రాహ్మణము స్పష్టముగ నిట్లు చెప్పుచున్నది,

"కృపణం హ దుహితా" [ఐ. బ్రా. ౭-౧-౧౧]

[కుమార్తె జాలినిగల్గించును]

కుమారులు లేనపుడు మాత్రము కుమార్తె తత్స్థానము స్వీకరించుచున్నది. దత్తపుత్రుడు వేదములోఁ బూర్ణముగ నామోదింపఁబడలేదు.

"నహి గ్రభాయారణః సుశేవోన్యోదర్యో మనసా మన్తవా ఉ అధాచిదోకః పునరిత్స ఏత్యానో వాజ్య భీషాళేతు నవ్యః"

[ఋ. సం. ౭-౪-౮]

[సంతోషపెట్టెడు వరోత్పాదకుఁడు అపరానితకులమున జన్మించినవాడు సుఖము నొసఁగఁజేయువాడై గ్రహించుటకొఱకు మనస్సుచేతనైనను దలచుటకుఁ దగినవాఁడు కాడు. మఱియు వాఁడు తన జన్మస్థానమునకే తిరిగిపోవును.

కావున వర్ణమునకొఱకైనను, శత్రువులను దిరస్కరించుటకైనను నూతనుడైనను పుత్రుడు సమ్మతుల నపేక్షించి చెప్పినారు.

దత్తపుత్రుడు, ఔరసపుత్రుడు గావున వానికి చెందు తల్లిదండ్రులకై నిజమైన యనుబంధము లేదని యిట తెలుపబడినది. సమాధానమునకు దర్యకాదు కావున వాని పుత్రభావములోని బుద్ధిస్థానము నాక్రమింపవచ్చునని దీనివలన చెప్పవచ్చును. ఈయభిప్రాయమును మనుస్మృతి స్పష్టపఱచుచున్నది

పౌత్రదౌహిత్రయోర్లోకే నవిశేషోస్తి క
శ్చన తయోర్హి మాతాపితరౌ సంభూతౌ।
తస్యదేహతః॥

[మను ౯-౧౩౯]

[లోకమునందు పౌత్రునకును దౌహిత్రునకును భేదము లేదు. ఏలన వారిలో నొకని తండ్రియు మఱియొకని తల్లియు వారిని దేహమునుండి వచ్చినవారే కదా]

కొడుకును కూతురును నొక్క తల్లిదండ్రుల నుండి వచ్చినవారైయున్నవి పుత్రులు లేనపుడు మాత్రమే సుక్రమపడును.

పుత్రాభావేను మహితా తుల్యసంతాన
కారణాత్ పుత్రశ్చ మహితా చోభౌ పి
తుస్సంతానకారకౌ॥

[పుత్రులు లేనపుడు కుమార్తెయే గతి. ఆమె కూడ వారివలెనే తనసంతానమేకదా పుత్రుడును దుహితయు గూడ తండ్రిసంతతిని వృద్ధి చేయువారే]

కుమారులు లేనపుడు కుమార్తెయే కుమారుడని సమునపుడొక విషయమును గ్రహింపవలెను. ఆమె తనతండ్రికి కుమారుడుగ నుండదగిన కుమారుడొకనిని గనియిచ్చును గనుక పితృసంతతికి కారకురాలగుచున్నది కాని, స్వతస్సిద్ధముగ నామెయందు పుత్రత్వము లేదు. అభ్రాతృకయగు కన్యకను వివాహము చేయునపుడు తండ్రి యల్లునితో నీక్రిందివిధముగ జెప్పును.

అభ్రాతృకాం ప్రదాస్యామి తుభ్యం
కన్యామలంకృతాం,అస్యాంయోజాయ
తే పుత్రస్సమే పుత్రోభవిష్యతి॥

[వశిష్ఠ ౧౭-౧౭]

[అలంకృతయగు నభ్రాతృకన్యను నీకిచ్చుచున్నాను. ఈమెయందు నీకు గల్గిన పుత్రుడు నాపుత్రుడే యగును]

ఇచట "పుత్రః" అను నేకవచనముచేత ప్రథమపుత్రుడే మాతామహునకు జెందువనియు తక్కినవారు జనకునకే చెందుదురనియు గ్రహింపవలెను.

ఈవిధముగ నభ్రాతృదుహిత తండ్రికి బుత్రుని నిచ్చుచున్నది కావున నామెకు "పుత్రిక" యను పేరువచ్చినది. అన్నదమ్ములుగల కుమార్తెకు "పుత్రిక" యనుపేరు స్మృతులలో నెచ్చటను వాడబడలేదు. ఆమె "దుహిత","సుత" మున్నగుపేర్లచేతనే వ్యవహరింపబడుచున్నది. దుహితను బుత్రికగ జేసికొనుటకే పుత్రికాకరణమనిపేరు. ఇది నాలుగువిధములుగ జరుగవచ్చునని స్మృతికారుల యభిప్రాయము.

౧. గౌతమధర్మసూత్ర మీవిధముగ జెప్పుచున్నది.

పితోత్సృజేత్పుత్రికా మనపత్యో ౭
గ్నింప్రజాపతిం చేష్ట్వా౭స్మదర్థ మప
త్యమితిసంవాద్య.

[గౌ. ౨౮-౧౭]

[పుత్రహీనుడు ప్రజాపతికినిఅగ్నికినిహోమము చేసి యామెపుత్రుడు నాకొఱకునని చెప్పి యామెను దానము చేయవలెను.]

౨. ఇట్లగ్నిసాక్షిగ గాకపోయినను నోటిమాటచేతనైనను నియమమును జేసికొనవచ్చునని కొందఱిమతమని గౌతమధర్మసూత్రమే చెప్పుచున్నది.

అభిసంధి మాత్రాత్పుత్రికేత్యేకే

[గౌ. ౨౮-౧౯]

౩. నోటిమాటచేత నియమము లేకున్నను నభ్రాతృకన్య పుత్రికయే కావచ్చునని కొన్ని స్మృతులు చెప్పుచున్నవి. కావుననే పుత్రికాకరణము ప్రత్యక్షముగ జరుగకున్ననుగూడ నభ్రాతృకన్యను వివాహమాడరాదని చెప్పబడినది.

తత్పుంసకయా నోద్వహేదభ్రాతృకాం.

[గౌ. ౨౮-౨౦]

[పుత్రికగా భావింపబడునను భయముచే నభ్రాతృకన్యను వివాహమాడరాదు]

ఇందు మొదటిపద్ధతియే ఋగ్వేదములో తెలుపబడినది

శాసద్వహ్నిర్దుహితుర్నప్త్యంగాద్విద్వాఙ్
ఋతస్యదీధితింసపర్యన్ పితాయత్రదుహి
తుస్సేకమృంజన్త్సంశగ్మ్యేనమనసాదధన్వే.

[ఋ.సం.౩-౩౧-౧]

[వహ్ని అనగా పుత్రులు లేనందున కుమార్తెను తండ్రికి యిచ్చువాడు— "నా యీకుమార్తెయందు గలుగబోవుపుత్రుడు నాకు శ్రద్ధను— పితృకర్మను— చేయు"నని తెలిసికొనుచున్నవాడై పుత్రోత్పాదనసమర్థమగు రేతస్సుగల వాని తను పూజించుచున్నవాడై తనకుమార్తెను పాలకునకును, రేతస్సేకము చేయువాడును సుఖవిమిత్తమైన మనస్సుచేత నామెయందుండు నశరీరమును గలుపుచున్నవాడునైన యల్లుని గురించి తనకుమార్తెకొఱకనివలన జన్మించువాడు తనకు శ్రద్ధను జేయువాడగునని యనుశాసనము జేయుచున్నాడు]

ఇట్టి దుహితృపుత్రికయగునప్పుడు మనుస్మృతిలో జెప్పబడిన పుత్రధర్మ మామెయందున్నదని యర్థము.

పున్నామ్నో నరకాద్యస్మాత్త్రాయతే పిత
రంసుతః తస్మాత్పుత్ర ఇతిప్రోక్తః స్వ
యమేవస్వయంభువా.

[మను ౯-౧౩౮]

[తండ్రిని పున్నామనరకమునుండి రక్షించుచున్నాడు. కావున పుత్రుడనుపేరు స్వయంభువుడు కల్పించినాడు.]

పుత్రికయైనను దనపుత్రుని ద్వారమునను తండ్రిని పున్నామనరకమునుండి కాపాడుచున్నదికాని స్వయముగ గాపాడుటలేదనుటకు ముఖ్యమైనవిషయము.

పుత్రికకాని దుహితవలనగూడ దండ్రికి గొంతమేలుగలదు. అది రెండువిధములు. [౧] కన్యాదానముచే గల్గు పుణ్యము. [౨] దౌహిత్రునిద్వారమున గల్గుమేలు. కన్యాదానఫలమిక్రిందివిధముగ ప్రశంసింపబడినది.

జ్యోతిష్టోమాదిసత్రాణాం శతంకరతుతి
కృతం। ప్రాప్నోతి పూరమేదశాన్త్రైర్
లోమంమంత్రైస్సుసంస్కృతాం। అలం
కృత్య పితాకన్యాం భూషణాచ్ఛాదనాదిభి
స్సై దత్వాస్వర్గమవాప్నోతి పూజితస్సు
రాదిభిః.

[సంవర్త: ౩,౬-౪]

[హోమమంత్రములచే సంస్కరింపబడిన తరువాత భూషణాచ్ఛాదనాదులచే నలంకరింపబడినట్టియు కన్యను దానము చేసినవానికి జ్యోతిష్టోమాది యజ్ఞములవలనవచ్చు ఫలముకంటె వేలకొలదిరెట్లు ఫలమువచ్చును. వాడు దేవతలలో పూజింపబడును.]

(౨) దౌహిత్రునివలన మాతామహునకు గొప్పమేలు గలుగును. దౌహిత్రుడనిన పితృదేవతలకు ప్రియుడు.

త్రీణ్యాహుః పవిత్రాణి దౌహిత్రకుతప
స్తిలాః

(వసిష్ఠ:౧౧-౩౫)

ఇవి దౌహిత్రుడు. కుతపకాలము. తిలలు— శ్రాద్ధమునకు పవిత్రములు.

వ్రతస్థమపి దౌహిత్రం శ్రాద్ధేయత్నేన
భోజయేత్.

[మను ౩-౨౩౪]

బ్రహ్మచర్యవ్రతములో నున్నను దౌహిత్రుని శ్రాద్ధములో భుజింపజేయవలెను.

నిత్యము నుదకదానము చేయుటచే గూడ దౌహిత్రుడు మాతామహవంశ్యులలో ప్రేతులైనవారికి మేలుకూర్చుచున్నాడు.

ఏవం మాతామహాచార్య ప్రేతానాము
దకక్రియా]

[యాజ్ఞవల్క్య. ప్రా. కాం. ౪]

[ఇపిండులకువలెనే మాతామహులకును నాచార్యులకును నుదకదానము చేయవలెను.]

వేదములోగూడ దౌహిత్రుడు మిక్కిలి కొనియాడబడుచుండుట తైత్తిరీయసంహితయందు దౌహిత్రునివిషయమై యిక్కడ నాతడు ఋణ దాతయని తెలుపబడినది.

అప్రజస్యామృతస్య దాత్రీణాం
విభాగాన్ పుత్రికా నాహుస్త్వధాత్

[తై. సం. ౭ ౧ ౧౪-౧]

(ఓ యింద్రాగ్నులారా మీరు గొప్పదాతలు. అల్లుడికిని మామకును మీరిద్దరును గొప్పదాతలు.)

స్త్రీపురుష సంతతులకు గుణభేదములో నంభేద మింతవఱకును వివరింపబడినది. ఇక స్త్రీసంతతియొక్క యుత్పత్తివిషయమై స్మృతికారుల యభిప్రాయముల నిట దెల్పుట యప్రస్తుతము కాదు.

పురుషుని శుక్రాధిక్యముచే బురుష సంతతియు, స్త్రీశోణితాధిక్యముచే స్త్రీసంతతియు గల్గునని మనుస్మృతి దెల్పుచున్నది

పుమాన్పుంసో౭ధికే శుక్రే
స్త్రీభవత్యధికే స్త్రియాః [మను ౩-౪౯]

[illegible] దల్పియుండెను. [illegible] విష్ణుయు పతితుడైన పుత్రుని [illegible] కాని స్త్రీయందు జన్మించిన పుత్రుడే పతితుడు గావున మాతామహునకు [illegible] నుడివినాడు.

పతితేన్యోత్పన్నః పతితో భవతి అన్యత్ర స్త్రియాః

[వసిష్ఠ ౧౩-౫౧]

సతియందు బుత్రులకెట్లు [illegible] దౌహిత్రులందుగూడ బుత్రమామలు వేసినట్లుగా నల్లునియందు స్త్రీయును గల్గునని ప్రకటించునని యీక్రిందివాక్యము చెప్పుచున్నది.

యథైవాత్మా తథా పుత్రః
పుత్రేణ దుహితా సమా
[illegible]

[మను ౯-౧౩౦]

[illegible]

ముస్లాలు మున్సిఫ్లు (—)
కొప్పుల ఘుమ

"బాపులకో సంస్కరణము"

తే. ౧౧-౯-౩౬ వాడు బొల్లారం.పట్టీల బజారులో, శుక్రవారం 8౹౹ గంటలకు శ్రీయుత రామకోండ నారాయణగారి కుమార్తె మరణించిన పంకన్యముక సుమారు 3 వందల కుల మువచ్చినారు. బాపుకు శ్రీలు స్మశానమునకు రాకూడదనియు దహనసంస్కారము పిదప జరుగు మద్యపానమును నిషేధింపవలయునని యు సైపుఘమువారు చేసియుండిన తీర్మానమునను సరించి నేనును సామిృటుడగు కొప్పుల వెంకటస్వామిగారును, కంటి,అపరకర్మాచారమును సంస్కరింపవలయునని ప్రచారమొనర్చితిమి. మరణించిన బాలికతండ్రిగారిని మరియు నారాయణగారిని మద్యపాన నిషేధము చేయవలయునని ప్రార్థించితిమి. ఘాటాలి వీరన్న గారు వారిబంధువులలో ముఖ్యులనియూ, వారినే విచారించవలయునని వారు చెప్పగా ఘాటాలి వీరన్నగారిని ప్రశ్నించితిమి. శ్రీలు శ్మశానానికివచ్చుట. అచ్చట మద్యపానము చేయుట సనాతన ధర్మమనియు, పెద్దలనుండి వచ్చినదనియూ, దాని మానివేయుటకు వీలుపడదనియు, వారు చెప్పిరి

అంతేగాక ఘాటాలి వీరయ్యగారు శ్రీలు బాపుకు తప్పక రావలెననియే కోరిరి. కాని, వారికిన్నిచెప్పి వారినిమాన్పింపజేయు మా ప్రచారమువల్ల, ౧౦౦ కి ౨౫ మంది శ్రీలు తిరిగిపోయినారు.

శ్మశానమును శ్మశానమునకుచేర్చి దహన సంస్కారము చేసి తిరిగివచ్చునపుడు మార్గమధ్యమునే, యువకులైనవారికి బ్రాహ్మణ విధము నకు విరుద్ధములగు సంస్కారములను మేము, బాపులకు చెందగునటు బోధించిన పిదప, ఈసారిపలకన దహనసంస్కారము చేసితిని.

ఆ అంతయ్యగారు శ్రీ కేవరసత్య శ్రీ భాష వెంకటస్వామిగారు వెంకటేశ్వర సమయమున సైపుఘమువారు నాటికి ౨౫మంది మద్యపాన నిషేధము

హరిజనులతో సహభోజనము

పాల్గొని హరిజనులతో పాముభుజించిన వ్యక్తులు

హరిజనసేవక సంఘము ౨౫ సెప్టెంబరు తేదీన సాయంత్రము ౫-౩౦ గంటలకు హరిజనవిద్యార్థి వసతిగృహము [మొజంజాహిమార్కెట్టు కాచీగూడెము] నందు సహభోజన మేర్పాటు గావించుచున్నది. ఈ భోజనమునందు పాల్గొనకోరువారు, హరిజనసేవక సంఘమువారిచే అమ్మబడుచున్న టిక్కెట్లు కొనవలయును. టిక్కెట్లు వెల నాలుగణాలు జాతి విచక్షణలేక, హిందువులందరును పాల్గొనవచ్చును. ఖర్చులు పోగా మిగిలిన మొత్తము హరిజనవిద్యార్థి వసతిగృహమున కుపయోగింపబడును, టిక్కెట్లు హరిజనవసతిగృహమునందు లభింపగలవు.

రావి నారాయణరెడ్డి అధ్యక్షుడు హరిజనసేవక సంఘము	}	హరిశ్చందర్ హెడా, కార్యదర్శి.

నకు సమ్మతించి మిగిలిన ౭౫మంది శ్రీలంగడు లశైత్ర తిరిగివెళ్ళిపోయిరి.

శ్రీలు శవముదగ్ధమవచ్చి చూచిపోయినచాలును కొందరులకోరిగా శ్మశానమునకే తెంది, త్రాగుడుకొరకు విచారమునముసిగియుండు గృహయజమానులను బాధించుట యెంతమాత్రము బాగలేదు. కొందరే శ్మశానమునకు శ్రీలు, రావలెనుమానివేసి, అచ్చట వృథా త్రాగుడుకుదృయ మొనర్చుటను ఆయితరపద్ధతులయందు వినియోగించిన యెంతయో సమంజసముగా నుండునవియు కుల సోదరులెల్లరు యిట్టి తీర్మానము ప్రకారమే ప్రవర్తించి సంఘము నకు తన్నితెచ్చెదరనియు విశ్వసించుచున్నాడను.

ఇట్లు
కంచర్ల నారాయణస్వామి
మ్యానేజింగ్ కమిటీమెంబరు
ముస్లాలు కొప్పుసంఘము
సికింద్రాబాదు

సవాలుకు జవాబ్

మొన్న ౧౬౬౬ అబాన్ ౨౧ వతేదీన యీ గోలకొండపత్రికయందు ఒకద్వాల సిద్ధాంతి గారు యిట్లుఅడిగిరి. అస్పృశ్యులనువారిని హరిజనులందురు. వారిని మతాంతరము ప్రవేశ పెట్టించి బాపులకు రానీయగూడదా? కాని దీనిని చక్కగా సమానదృష్టితో గాంధీగారు పరిశీలింపవలయును. మొదట అస్పృశ్యత యనగా అంటరానితనమని యర్థము. అట్టంటరానితన మొక్క హరిజనులకేకాదు, తదితరులకుగూడ నస్పృశ్యులని యనవచ్చును. పోనీ? ప్రసిద్ధముగా వారినే యస్పృశ్యులందమా? ఇక వేమున వారిని స్పృశించుట. ఒకవేళ నాయస్పృశ్యులు [హరిజనులు] అని వాదుకొనినను చుండు సిద్ధాంతిగారిమాటయే నిజమనిభావించియూ హరిజనులకు మతాంతరప్రవేశము గలుగచేయుదము. అప్పుడైనను వారు మ్రొక్కులకు దేవాలయాములకు వచ్చుటకు వీలులేదు. ప్రథమము వ చ్ఛమ్ములను స్పృశించుటగాని విశుద్ధములగు ప్రదేశములైన దేవాలయాదులకు రానీయుట గాని ధర్మశాస్త్రములు ఒప్పుకొనలేదు.ఆట్టిసమయములలో వీరినిమట్టుకేల రానిచ్చెదరు? ఒకవేళ విప్పుడు వీరికల ప్రవేశపెట్టుకొనుడదే దా యనిన నిప్పుడుండు మ్లేచ్ఛులు మహాశాస్త్యముల పఠించుచే వాదించిన హైందవాచారప్రవిష్టయునలేగాని చేరుకొనుటకూరు. అట్టి వారిని రానీయవచ్చునదా? వారిలోచేరిన యీ హరిజనుల నేల బాపులకు, దేవాలయాదులకురానీయగూడదని సిద్ధాంతిగారు యిమనలస లేకను లేకారు? కాని ఏకవ తావలంబులగుశీయనగుల నైన స్పృశింపవచ్చుగాని, స్పృశ్యతమాత్రము నపేక్షించి మతాంతరము ప్రవేశించి దూరపు యింక ముస్లిం బాపులకు రానీయగూడదా! అని యడుగుట వారికేలతోచును! ఎట్టి శాస్త్రములైరి. కనుక దీనివిషయమై సిద్ధాంతిగారు సందేహింపవలసిన పనిలేదు. నిశ్చయంగా వారిని రానీయగూడదు.

లంకా శ్రీరామశాస్త్రి
[వేదాంతశిరోమణి, వ్యాకరణభాషాప్రవీణ]

గోలకొండ కవులసంచిక

చందాదారులకు	వెల	రు	౧-౦-౦
ఇతరులకు	,,	,,	౨-౦-౦

గ్రంథాలయముల ఏర్పాటు

ఆంధ్రమహాసభా స్థాయిసంఘము (హైదరాబాదు)వారి విజ్ఞప్తి

నిజాం రాష్ట్రాంధ్రజిల్లాలలోని పలుతావుల వాస్తవ్యులు గ్రంథాలయములగురించియు, పఠనాలయములగురించియు, తరుచుగా వారికికలిగిన సందేహములనుగురించి మాకార్యాలయమునకు లేఖలు వ్రాయుచున్నారు. వారికి కలిగిన సందేహములు ఏమనగా:

౧. గ్రంథాలయములు స్థాపించుటకు మహాఘనతవహించిన సర్కారువారి అనుమతి అవసరమా?

౨. అనుమతి అవసరమున్నచో ఏఅధికారివద్దనుండి అనుమతిపొందవలయును. దానిచర్యయేమి?

ఈసందేహముల లేఖలు పంపిన మహాశయులకు అప్పటికప్పుడే ప్రత్యుత్తరముల నొసంగితిమి. అయినప్పటికిన్ని ఈలాంటిసందేహములు ఇంకొందరికి కలిగి, వాటిని తమంతవారే నివృత్తపరచుకొని, సదుద్దేశ్యములు నేర్పరచుటకు అనుమతి పొందవలెనేమోయనుకొనుచుండుటచేత ఈ కార్యములు చేయుట అసంభవమని భావించి నిరాశజెందుదురేమో యనుసంశయము మాకు కలిగినది. మన తెలంగాణాలోని వాస్తవ్యులందరికిని ప్రజాహితకార్యములలో ప్రేమయుండి గ్రంథాలయాలు, పఠనాలయములు, స్థాపించనుద్యుక్తులైనవారికందరికిని సందేహనివారణ అవసరమని తలచి ఈవిజ్ఞప్తి ప్రకటించవలసి వచ్చినది.

గ్రంథాలయాలుకాని, పఠనాలయాలుకాని స్థాపించుటకు ఏవిధమైన నిబంధనలు, ఇబ్బందులులేవు సర్కారువారి అనుమతి అక్కరలేకుండ పైసంస్థలు స్థాపించుకోవచ్చును. శ్రీ మహాఘనతవహించిన ప్రభువరేణ్యుని పాలనాధికారవర్గమువారి యుద్దేశ్యము తమ సంస్థానములోని ప్రజలలో తగినంత విద్యా విజ్ఞానము వ్యాపించి మూర్ఖత్వము నిర్మూలము కావలెననియే వారి ఈ సదుద్దేశ్యములకు ప్రజలుకూడ సాధ్యమైనంతవరకు తోడ్పడవలసిన విధి ప్రజలపైనున్నదిగదా? ఈకర్తవ్యమును దేశీయులు గ్రహించి గ్రంథాలయములద్వారాకాని, పఠనాలయముల ద్వారాగాని నెరవేర్పవలెను. ప్రయత్నించుట యేలాటిదోషముకాజాలదు. దేశీయులు ఈకార్యాలు చేయుటలో సర్కారువారిసదుద్దేశ్యములకు తోడ్పడిన వారవుటచేత, సర్కారువారు సంతసించెదరు.

కావున గ్రంథాలయాభిమానులు ఈసంగతులు గ్రహించి, తాము చేయదలచిన కార్యములకు ఏలాటి నిబంధనలు యిబ్బందులులేవని నమ్మి తమయుద్దేశ్యములను సాగించవచ్చునని మనవి చేయుచున్నాము.

ఇట్లు

కార్యదర్శులు { మం. రామచంద్రరావు / సు. ప్రతాపరెడ్డి

బాలికల ఉన్నత పాఠశాల

సుల్తానుబజారు

మాతృభారతీ జయంత్యుత్సవము

ఈపాఠశాలయొక్క మాతృభారతీ జయంత్యుత్సవము ౨౮ సెప్టెంబరు ౧౯౩౬ [౧౯ ౫ కార్తిక ౧౩౪౬ ఫ సుహావారము] నాడును ఓహం మానప్రదానోత్సవము ౨౯ సెప్టెంబరు ౧౯౩౬ [౫ఆబాన్ ౧౩౪౬ ఫ, శుక్రవారము] నాడును, ప్రతిదినము సాయంత్రము ౪ గంటలనుండి, బడిపిల్లలయు పాటలు, నాటకరంగముల ప్రదర్శనమును పాఠశాలానివేదికపఠనము, మున్నగునవి కార్యక్రమముగలవు. స్త్రీలకు ప్రత్యేకస్థలము ఏర్పాటు చేయబడియున్నది.

దోమకొండ సంస్థానాధీశులగు శ్రీ రాజా రాజేశ్వరరావు బహాదరు గారు అధ్యక్షత వహించుటకు దయతో నంగీకరించియున్నారు.

నిజాం రాష్ట్ర ఐదవ ఆంధ్రమహాసభ

జిల్లా ఆంధ్రజనసంఘములకు ఆహ్వాన సంఘ విజ్ఞప్తి

ఐదవ ఆంధ్రమహాసభసమావేశము ధాతిసంవత్సర మార్గశిరశు. ౨,౩. రలకు సరియగు ౧౨, ౧౩, ౧౪ బహమన్ ౧౩౪౬ ఫ. తేదులలో మహబూబునగరంజిల్లాలో చేరిన షాద్‌నగరములో జరుగునని ఇదివరకు పత్రికాముఖమున తెల్పబడినది.

మహాసభాధ్యక్షుని నియామకమును గూర్చి నియమావళియొక్క ౧౭వనియమానుసారము జిల్లాసంఘములు తమయభిప్రాయమును, ఆహ్వానసంఘమునకు తెలుపవలసియున్నది. కావున రాష్ట్రములోని జిల్లాసంఘములు మహాసభాధ్యక్షుని ఎన్నుకొని తమతీర్మానమును ఆహ్వానసంఘమునకు ౧౫ఆజూరువరకుపంపప్రార్థితులు.

జిల్లాసంఘములు లేనిజిల్లాలలోనిప్రముఖులు తమయభిప్రాయమును తెలిపినచో అధ్యక్షునిఎన్నుకొనుటలో మాకు సౌలభ్యముకలిగించినవారగుదురు.

ఇట్లు

విధేయుడు

బూర్గుల వేంకటేశ్వరరావు

కార్యదర్శి.

స్త్రీవిద్యాభిమానులందరును దయచేసి ఈసంస్థను ప్రోత్సహింప ప్రార్థన.

బూర్గుల రామకృష్ణారావు

బి.ఏ., ఎల్.ఎల్.,బి.

మాడపాటి హనుమంతరావు

కార్యదర్శులు.

లకుకూడ వర్తించును—ఆధునిక విజ్ఞానమును బోధించుటకు ఇతరుల సహాయము లేక స్వతంత్రము కాగల స్థితికై మనము ప్రార్థించవలెను. ఇట్లనుటచే యువకులు ఇతరభాషలను చేయవలెనని అర్థముకాదు వారటు వాటిని చదువవలెను. కాని వారల ఆదర్శము తమభాషలను విజ్ఞానప్రపంచములో గౌరవస్థానము నలంకరించుచున్న భాషల దశకు తీసికొనివచ్చుటయై యుండవలెను. ఈసందర్భములో ఆంధ్రదేశమువకు కే. వి. లక్ష్మణరావుగారి నిర్యాణముచే కలిగిన నష్టమును స్మరించుకొందుము. కాని అందరును గ్రంథములను వ్రాయజాలరు. కాని ఆంధ్ర యువకులు తమకుండుతీరికలో కొద్దికాలమునైనను తెలుగు సారస్వతమును చదువుటలో గడుపుచో, వారలు అప్పటికిని తమమాతృభాషకు సేవచేసినట్లే అధమపక్షమువారు తమ ఆదరమునైనను చూపవచ్చును. "ఓపికతో నిలిచి పెట్టుకొని యుండువారలును సేవచేయువారే"

మరియు, విద్యార్థులు సంస్కృతమును నిర్లక్ష్యము చేయరాదు ఎందుకనగా సంస్కృతాంధ్రములకు సంబంధమున్నది. సంస్కృతము మృతభాషయని చెప్పుట తెలివితక్కువమాట. ఈనాడు మనవిజ్ఞానమునుండియు పదజాలము నుండి తెలుగుపదములను సంస్కృతపదములను వేర్వేరుచేయుటవలన ప్రయోజనమేమియు నుండజాలదు. సంస్కృత దేవభాషయనబడునది వ్యర్థముకాదు. ఇప్పుడు కళాశాలలలోను, బళ్లలోను ఇంగ్లీషులో మంచి వ్యాసమునకుగాని ఉపన్యాసమునకుగాని బహుమతులు పెట్టినట్లే, యువకులలో సంస్కృతవిజ్ఞానము పైఅభిమానముకలిగించుటకు ఉపాయములను పన్నవలెను.

తర్వాత, నిజముగా ఆంధ్రవిజ్ఞానమును ప్రేమించువారలు గమనించదగిన మూడవవిషయము నైలి ఆధునికాంధ్ర వాఙ్మయములో—విశేషించి కొన్ని మాసపత్రికలలో అనుచితమైనవి సాహసతో విషయలాఘవమును జొప్పించి—"వాడుకభాష" యనునది కొందరి కవులకు ఒకదారి తెన్ను తెలియనివారినిక చేయుచున్నదని అనుమానింపవచ్చుచున్నది. ఒకారు వాడుకభాష శాశ్వతజీవించదగు వాఙ్మయమునకు పనికిరాదు. గొప్పగొప్ప కవులందరును, నీతి నియమము నువదలినవారలుగాక, నిరాడంబరులు. ఆడంబరములేకనే వారలకు గౌరవము గలిగియుండును. తెలుగు అనేకప్రాంతములలో మాట్లాడబడుభాష. ఆంధ్రసారస్వత చరిత్రలో స్థానముపొందదలచు కవియొక్క జిల్లాకుమాత్రమే వ్రాయుటలేదనియు, తనభాష మదరాసు రాజధానిలోని ౧౧ జిల్లాలలోను, నిజాంరాష్ట్రములోని ౮ జిల్లాలలోను, మధ్యరాష్ట్రములోని ఒకజిల్లాలోను, మైసూరు సంస్థానములోని ఒకజిల్లాలోను నివసించుచున్న ఆంధ్రులందరకిని అర్థమగుచు ఆనందించుటకు తగినదై యుండవలెననియు గ్రహించవలెను. ఇంతకును ఇందులో తమిళదేశములో అధికముగనున్న తెలుగుమాట్లాడువారి లెక్కవదలియే పెట్టబడినది.

మన ఆధునిక సారస్వతముయొక్క మరియొక లక్షణము. విశేషించి మాసపత్రికలలో వచ్చుకథలలో కనపడులక్షణము సదుపదేశమూరత్వము, ఈరోగము భారతదేశమందంతటను వ్యాపించియున్నందున చాలవిచార పడవలసియున్నది కావ్యము-గద్యముకాని పద్యముగాని-అవోన్నతిని కలిగించవలెను. కావ్యమునకు అవిధముగ హేయములైనవాటి సుభగములుగ చూపునట్టి శక్తి గలదు. దుఃఖము మనలనుదిక్కు తోచనివారినిగ చేయరాదు. అశ్లీశృంగారము లోను అలంకారరహితమైన స్వభావోక్తి పాఠకునికి చేటుగలిగించును.

× × +

౧౧౯౩౬ జనవరి "త్రివేణి" పత్రికలో 'Realism in Excelsis' అను శీర్షికక్రింద వచ్చిన సంపాదకీయవ్యాసము సకాలమునకు వచ్చినది మాత్రమేగాక ఎంతో అర్థముగలది అందును, విద్యాసంస్కారము, సహృదయత్వములను అటుంచి. విశేషముగ ఆధునికపక్షపాత్రియగు ఒకరినుండివచ్చిన వ్యాసమగుటచేదాని విలువఇంకను హెచ్చు. గొప్పకవులు విఖ్యాతులని ఒప్పుకొన్నను విషయప్రస్తారక్రమము లోను, ఉపయోగించుభాషలోను నేటిపైఖరిని బట్టిచూచిన, కలిగికొంత నియమముండుట శ్రేష్ఠముకాదని వాదించవలసియున్నది:

శైలి వివిధప్రాంతీయులగు ఆంధ్రులకును అర్థమగునటుగ నుండవలెననియు, భావములు నైతికముగ ఉదారములై యుండవలెననియు ఉపన్యాసకులు చెప్పినదానిని అధ్యక్షులవారు అంగీకరించిరి.

(హైదరాబాదు బులెటిను)

ఉస్మానాబాదులో కలవరసూచనలు

ఉస్మానాబాదు, మెహరు—౨౧ ధాన్యములధరలు మించిపోవుటయు, చేత లభించకపోవుటయు రైతులనేగాకలేదితరులను కూడా చలింపచేసినవి గ్రామములనుండియు తాలూకాలనుండియు వచ్చుచున్న వార్తలచే చాలామందిప్రజలు పసులు కూడా వుండుట కటకటపడుచున్నటుల తెలియుచున్నది. పశువులకు తగు వాలభించుట దుర్లభమైనందున ప ... బాగుగాలేదు. ఎర్మిలలను గా ... తహశీలుదారు అందరును ... ఆసమావేశములో భూ ... దర్పి (నాయబు ... గావిరనియు, ... ఈ సమావేశ ... న్నది, మం ... షికార్గా ... గావించుట ... వలనే నగర ... ముఖ్యగ ... చుచున్న ... ఈశిక్షపరిస్థితులు లదినములలో నీటిసౌకర్యములు మరియు ఇతరకార్యముల గొప్పనీక్కముకు ప్రభుత్వముకారు అనుమతించిన చాలాసహాయము కలిగియుండునని నమ్ముచున్నారు. వ్యవసాయవిషయములలో రైతులు పూర్తిగా నిరాశజెంది యున్నారు. చాలాస్థలములలో పైరులు పండియుండవలేదు నాట్లువేసినచోట ఏండిపోవుచున్నవి.

[రయ్యతు]

ఒక యువరాజు క్రైస్తవుడగుట

సితాము, బికానీరు సంస్థానముల యువరాజు తన తమ్ములగు గోవిందుసింగును చూచుటకువెళ్లినాడు. ఈగోవిందుసింగు క్రైస్తవ స్వీకారమొనర్చినారు. యువరాజు ఈతనిని మరలతిప్పికొనుటకై ప్రోద్బలము చేసెనుకాని లాభములేదు. హిందూస్థానములోని రాజవంశములలోనిదే యిట్టి ప్రథమఘట్టము. ఇతడు ఇంగ్లాండులోనొక క్రైస్తవ పాఠశాలలో చదువుచుండెను. గురువుల ఉపదేశముపాటు క్రైస్తవోపదేశము బాగా తలకు పట్టించుకొన్నాడు. ఈగోవిందుసింగుగారు ఇంగ్లాండుకు పోవుటకై తండ్రిని ద్రవ్యమియ్యమనికోరెను. రాజాగారైన తండ్రి నిరాకరించెను. అయినను వీరు తనదారి దేశమునకు వెళ్లనున్నారట.

అబ్దుల్లగాంధికి జురుమాన (తప్పతాగినందుకు)

౧౩ తేది మహాత్మగాంధి కొమారుడై యిటీవలనే ముసల్మానుఅయిన అబ్దుల్లాగాంధిచింత్రాద్రిపేట [మద్రాసు] లో అయ్యమొదలివీధిలో తప్పతాగి అల్లరచేసినందుకుపోలీసువారు పట్టుకొని ఎగ్మూరు మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో చాలానుచేయగా కోర్టువారు ఒకరూపాయ జురామానవేసినారు. ఈఅబ్దుల్లా తిరువాన్కూరు, కొచ్చిన్ ప్రాంతములలో ఇస్లాము మతప్రచారముచేసి ఆదేనిమిత్తము మద్రాసు వేంచేసిన సందర్భములో ఈఘట్టము జరిగినది.

అగ్గనూరులో క్షామ సూచనలు

(ఒక విలేఖరి)

అగ్గనూరు, ౧౫ అబాను ఫస్లీ ౧౩౪౬ ఫస్లి

ఈ అగ్గనూరుగ్రామము గుల్బర్గా జిల్లాలోని కోడంగల్ తాలూకాలో చేరినది తాండూరు రైల్వేస్టేషను సమీపమున రెండుమైళ్ల దూరమున కొంగువాగునకు యీవలనున్నది. ఇక్కడి జనసంఖ్య సుమారు ౧౨౦౦ వందలు.

పాఠశాల

ఇక్కడ ఒక ప్రాథమిక పాఠశాలకలదు. ఇద్దరు ఉపాధ్యాయులు ౭౫ గురు బాలురకు విద్య నేర్పుచున్నారు. పాఠశాలముందు కంపౌండు నిండుగా రకరకాల చెట్లు నాటించినారు.

పైరు పంటలు

ఈయేడు ఈప్రాంతములో మృగశిర కార్తె మొదలుకొని పుబ్బకార్తెపర్యంతరము వర్షము సరిగాకురియలేదు. ౧౫-౧౬ రోజుల కొకసారి చొప్పున తుంపురులు తుంపురులుగా కురియుచుండెను. చెరువుకుంటలలో నీరు యేమాత్రము నూరాలేదు. వీటిక్రింద వరిపంటకున్న బావుల క్రిందమాత్రము కొద్దిగా వడ్లుని త్తినారు. బావులలోకూడ నీళ్లుసరిగా అందుటలేదు. ఈసంవత్సరము వరకాలం అగుటవల్ల ప్రవాసపైరులకు కొంతమట్టుకు అనుకూలముగానేవున్నది. ఈ ప్రాంతములో యెక్కువగా వేరుసెనగవేసుకున్నారు. అవి తినిజీవించెపదార్థము కాదు. వాటిధరలు యిప్పుడైతే చౌకగావున్నవి. పంటపండి చేతికందినతర్వాత ధరలుపడి ఇంకను మందము గావచ్చును. వేరేపంటలు కొద్దిగా వేసుకున్నారు. ప్రస్తుతము జీవనాధారము గడుపుటకువేరే మార్గములేక ధాతనామసంవత్సర కరువుమార్గము అడ్డమువచ్చినట్టుగా తోచుచున్నది. ఇప్పుడు జొన్నలధరలు బస్తా ఒకటికి ౯ రూపాయలు. పూర్వము ఆరేడురూపాయిలుండెను. అకస్మికముగ రెండురూపాయిలు పెరిగెను. బియ్యము ధరలు పూర్వము బస్తావక్కంటికి ౯-౧౦ రూపాయిలువుండెను. ఇప్పుడు ౧౧ ౧౧ కి రు. ౧౧-౧౨ ఆయినవి. వీటిధరలు యిట్లు పెరుగుటవల్ల అరవైసంవత్సరముల క్రిందటి ధాతనామ సంవత్సరము యాదికివచ్చుచున్నది.

కీర్తిశేషులైన అడివయ్యగారు

యీగ్రామమున గొప్ప శ్రీమంతుడగు అడివయ్యగారు మొన్న శ్రావణ బ॥ ౧౧ రోజు సోమవారము సాయంత్రము యెనమిదిగంటలప్పుడు పరమపదించిరి. ఆయన ఈగ్రామజనపోషణము దు మిక్కిలిపరిచితుడు. వీరుగతించిన దినమునుండి మూడుకోతుల పర్యంతరం తాండూరులోవున్న వీరప్పంత ఆడ్తిదుకాణం మరియు రేసుమిల్లు ఫ్యాక్టరీలు మూయబడెను. వీరి జ్యేష్ఠకుమారుడగు వీరప్పగారు తాండూరులో యెలక్ట్రిక్‌దీపముల పవరుహౌసు నిర్మాణము చేసి జనులకు సౌకర్యములుగావించెను. ఇది నిర్మాణము చేసి మూడునాల్గు సంవత్సరములు కావచ్చెను. ఈకార్ఖానాలో చాలామంది బ్రతుకుచున్నారు.

వీరికుమారులగు వీరప్ప వ శివరామప్పగారు వీరితండ్రివలెనే పూర్వమువలె ప్రస్తుతము పాటలనుయిచ్చి కాపాడుచున్నారు.

సర్వీసు బస్సులు

తారీఖు ౨౦ సెప్టెంబరునుండి రైల్వేస్టేషన్ తాండూరునుండి కోడంగల్, కోశికి మీదుగా మహబూబునగరుకు, తాండూరునుండి చించోలికి మోటారుబస్సులు నడుపుచున్నారు. మ. ఘ. వ. ప్రభువుగారు ప్రతితాలూకాకు బస్సులు యేర్పాటుచేయించి ఖానగీ మోటర్లకన్న చార్జిలు తక్కువచేయించినందుకు మా బీదజనులకు రాకపోకల సౌకర్యములు చాలమట్టుకు సులభమైనవి.

తాండూరు అగ్గనూరుమధ్య వక్క మైలుదూరమునున్న కొంగుడ నదికింతెన కట్టలేనందున మహబూబునగరం పోవురోడ్డులో మోటారుబస్సులకు జనుల రాకపోకలకు చాలయిబ్బందులు కలుగుచున్నవి.

విద్యాశాఖాధ్యక్షుని పర్యటనము

కరీంనగరు, ఆబాన్ ౮:–

ఆబాన్ ౧౬ తేదివాడు విద్యాశాఖాధ్యక్షుల వారు వరంగల్లు సదరు మొహతెమీముగారితో సహా హుజూరాబాదునకు దయచేసి పాఠశాలను పరిశీలించిరి. విద్యార్థులకు భూగోళ విషయములు త్వరగా తెలిసికొనగలందులకు ఏర్పాటు చేసిన హిందుస్థానము నక్షా చూచి అధ్యక్షులవారు చాలాసంతోషించిరి. వీరు యిక్కడినుండి కరీంనగరమువిచ్చేసి పాఠశాలకు సంబంధించిన ఆఫీసులను పరిశీలించిరి.

[అజంన్యూస్]

హిందువులకుశిక్ష

పూనాలో కొన్ని మాసములక్రిందట హిందూ మహమ్మదీయసంఘర్షణము జరిగియుండెను. అప్పుడుకొందరు హిందువులు మసీదును తగులబెట్టిన నేరములో పట్టుబడియుండిరి. ఇప్పుడు విచారణముగిసి నేరస్థుల నేరము రుజువుఅయినందున ౧౦ మంది హిందువులకు 3 ఏండ్ల కఠిన జైలుశిక్షయున్ను, రూ ౨౦౦ల జుర్మానాయున్ను విధింపబడినది.

ఉద్యోగవిషయములు

మ.ఘ.వ. నిజాంప్రభుత్వ నిర్మాణశాఖమంత్రియొక్క ఆజ్ఞచెనిర్మాణశాఖలో యగ్జిక్యూటిప్ యింజనీరింగుమాధవరావు గాడ్గిల్‌గారి ఉద్యోగకాల పరిమితిలో ఒకసంవత్సరము హెచ్చింపబడినది.

ఇంతవరకును ఉస్మానియా యింజనీరింగు కళాశాలకు ఒక అధ్యక్షుడును ఒక కార్యదర్శియు ఉండెడివారు. అట్టిది ఇపుడు ప్రభువుగారు ప్రత్యేకముగ జారీచేసిన ఒక ఫర్మానువను సరించి క్రొత్తగా ప్రిన్సిపాలుపదవి ఏర్పాటు చేయబడి దానికి సమియుల్లాగారు మొదటి ప్రిన్సిపాలుగా నియోగించబడినారు.

[౧౦ వ పేజీ తరువాయి]

అని మిస్టరు గ్రీకళూగారు "జోనాను ఎప్పుడు బాధితజాతియు మేన్, ఇట్టి ఒకటి ప్రజ్ఞను తెరాక దమభవింతురో అప్పుడు కష్టాఘ్యంత్వుల తప్పుకయుండరు.

ఇకంతయు, బాహ్యాబలములను జర్మని, ఇటలీలసంబంధముచే గలుగుచున్నదని కొందరు తెసరుపత్రికలు తెలిపిన్నవి. వీరిసంబంధమున్నదని, నేను కొంతవర కొప్పుకొనెదను. గాని అరబుజాతీయుల ఆశయములు న్యాయసమ్మతములా కాదా యనునది ముఖ్యప్రశ్న. దీనినిగూర్చి కర్నల్ కిష్టర్ గ్రౌమగారు నుడివినట్లు "పాలస్తీను అల్లరులు బాహ్యకుల ఆవసరమంటు మాత్రమే దీనియందితరముల హస్తప్రయోగము లేదు" ఇప్పుడే ఒకప్రభువు నుడివినట్లు దీని యందున్న సంఘముల అరబులు పాల్గొనుచున్నారు.

ఈసందర్భమున నాదొక ప్రశ్నగలదు. గత సంవత్సరము అరబుల ఉద్యమమునందు ఏమేమి పరిస్థితులు సంభవించినవి. అరబుజాతి జాతీయాశయములను సంపూర్తించి, ఆందోళనము బారద్రోలనందులకు, బ్రిటిషుప్రభుత్వమే మైన కర్తవ్యము గావించినదా? ౧౯౩౬ సం॥పుకమిషను తీర్మానములను అమలునందుంచిరా? ఈ కమీషను తీర్మానములను బ్రిటిషుప్రభుత్వ మైఖరిని గమనించినపిదప, ప్రస్తుత ప్రభుత్వమే కాక లేబరుప్రభుత్వముగూడా ఏమియు జేయలేదని విదితమగుచున్నది.

పాలస్తీనుగురించి లేబరుప్రభుత్వము గావించిన-న్యాయక్రమవిషయమున కర్నల్ కిష్టర్ గ్రౌమగారిట్లనిరి "ఇంకెల్లట ప్రభువుగారొక పత్రము ప్రచురించియుండిరి. దానియందు వారు "ద్వంద్వప్రభుత్వ"మును నిర్వచించియుండిరి. ఆసమయమున ప్రస్తుత ప్రధానమంత్రిగారును, మరియు ఇతరులును టైమ్సుపత్రికయందు,మన మాతన ప్రభుత్వపద్ధతివలన, యూదుల వైర ము-అరబుల స్నేహితము వాసనగలదని ప్రచురించియుండిరి, దీనిఫలముగా, అప్పుడున్న ప్రధానమంత్రిగారు! డాక్టరు వాయిజామాను గారి ఇట్టి నిర్వచనము పూర్వోద్దేశ్యములకు ప్రతిముగా నున్నదని, స్నేహపూర్వమైన లేఖ (టి ప్రాయుచుండినచ్చినది. తమకు నిరాశము నదని అరబులు దలంచినచో తప్పేమి? అంతాక కమీషను బహిరంగనిశ్చయములు, లాభదాయకముగాక, విఘ్నదాయకముగా మనవరోగించు సమయమున. సామ్రాజ్య భవిష్యపదము.

రాజ్యాక్రమణమా లేక – న్యాయమా?

పరిశోధకబేయు రాయలు కమీషను సభ్యులందరును ఆంగ్లేయులేయని, డొమినియను మంత్రిగారు ౧౯ జూన్ తేదీన స్పష్టీకరించియున్నారు

పరిస్థితులు, మంత్రిగారు మనో నెమ్మదిగా కలుగజేయునవిగా నున్నవి. పాలస్తీనుయందు పరిపాలనాధికారమె న్వ్యరికిగలదను ప్రశ్నయే ముఖ్యమైనది. అరబులకా లేక బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకా? యూదులు అరబుల మధ్యనుండు తగవు తీసుమస్యలోని చిన్నభాగముగనుండు నందు శతాబ్దములకొలది అరబులు, యూదులు, స్నేహభావముతో జీవితము గడపియున్నారు పాలస్తీనుయందు కూడా ఇదేవిధముగనుండ నవకాశముగలదు. ప్రస్తుతసమస్య ఏమంటే పాల్గొనుటవలన నివసించుచుయూదులు: బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు స్నేహితులు: ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వమున కన్నివైపులనుండి ప్రతిమలరు. పాలస్తీను యందలి ఆర్థిక జీవితమునకు అంతర్జాతీయ పుంజీపతుల యాధిపత్యము జెప్పుకోరుతారు.

ఉత్తరక్షణమున ఈసమస్యాసంహారింపుచు, పాలస్తీను ప్రదేశమునకు ప్రత్యేకించినది గాదని చెప్పుచుండినారు రోమా సముద్రమూను చుట్టియున్న మహాత్మ్యదీయ రాజ్యములయందు స్వాతంత్య్రము ప్రకటించుదూలబ్రాహ్మణతదము అని తెలిపినది.

తనమాతృభాషాజ్ఞానము లేనట్టి తీయుని ఏమనవలెను? అతనిని బానిసయనియే చెప్పవలెనా???

గోలకొండపత్రిక

GOLKONDA PATRIKA

HYDERABAD-DECCAN

The First Telugu Bi-Weekly in Andhra Desa and the only Telugu Newspaper for H E H The Nizam's Dominions.

పత్రికలకు

నైజాంరాష్ట్రపు ఎనిమిది జిల్లాలలోని అగ్రభులలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధికి సాధనము? గోలకొండ పత్రికలో ప్రకటనము

Vol. 11. | Monday 21—9—1936 | No: 39

పాలస్తీను స్వాతంత్ర్యోద్యమ రహస్యము

కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘమువారి ప్రత్యేక కరపత్రములో వ్యాఖ్యానము

[గతసంచిక తరువాయి]

అల్లరులు మరియు సంక్షోభములు

శాయలు కమీషనుగురించి మాటలాడుచు, మిస్టర్ అరమ్సుగోరు గారిక్రిందివిధముగ నుడివిరి:

"కమీషనునియామకవార్త ప్రచురింప బడినపిదప, ప్యాలస్టీనునందు అల్లరులు అధికమైనవని చెప్పుటందులకు విచారము కలుగుచున్నది. సుమారు ఎనిమిది వారములనుండి, అల్లరులేగాక, యూదులుగాని వర్తకులు, మోటారువారు జాఫా ఓడరేవునందలి కూలివారు, వారునీరవసేల, అరబు కార్మికులందరును సమ్మెసాగించుచున్నారు. కొన్ని ప్రత్యేకమైన కర్తవ్యములమాత్రము నిర్వహించుచు, ఎన్నియోపట్టణములందలి మునిసిపాలిటీలు ఈసమ్మెయందు పాల్గొనుచున్నవి. సమ్మెను జయప్రదముగా చేయుటందులకు, న్యాయరహితమైన ఒత్తిడి ఏమియు లేదని నేనెరుంగుదును. అధికసంఖ్యాకులగు అరబుదేశీయులకీసమ్మె ఆదర్శముతో సానుభూతిగలదు."

చండశాసనములు

ప్యాలస్టీనునందలి సైన్యపునేర్పాటుల గూర్చి వర్ణించుచు, మిస్టరు అరమ్సుగోరుగారు ప్రత్యేకచట్టములనిర్మాణమునుగూర్చి ఈక్రిందివిధముగ వక్కాణించిరి:

"ఈసందర్భమున గౌరవనీయులైన మిాదృష్టిని ఆట్టిచట్టములకుసంబంధించిన కొన్ని భాగములపైపు మరలింపదలంచుచున్నారు. [౧] ౧౨ జూన్ తేదీన క్రొత్తచట్టమొకటి నిర్మింపబడినది. దానిప్రకారము ఎవరైనను సైన్యమునకుగాని లేక పోలీసు దళమునకుగాని చెందిన వ్యక్తిపైనను, అతనిని చంపునందులకైనను, లేక అతనికి శరీరనష్టము కలిగించుఉద్దేశ్యముతోనైనను తుపాకీపేల్చినప్పటికిని బం[Bum] విసరినప్పటికిని అతనికి జీవితకారాగారమైనను లేక మరణశిక్షయైనను విధింపబడును. [౨] చట్టమునకనుసరించి ఆస్తిని నాశనము జేసినవారికి దీర్ఘ కాలకఠినకారాగారశిక్ష విధింపబడును. (3) ప్రజాశాంతి, లాభములకొరకై ప్రభుత్వమునకు అవసరమనితోచిన ఏదేని స్థావరముపైనను లేక యిల్లుపైనను ఆక్రమించుకొను వధికారముగలదు. యుద్ధసామగ్రిని మరియు ఇతరవస్తు సముదాయమును అవసరమైనచో స్వాధీనపరచుకొనగలదు. [౪] రాకపోకల అవకాశములను అడ్డుజేయుటకు సెలవునొసంగుటకు లేక నిరాకరించుటకు ఇప్పుడు పోలీసు ఉద్యోగులకు సంపూర్ణాధికారము లొసంగబడినవి. [౫] ప్రభుత్వము అవసరమనిన ప్రజల రాకపోకలసమయములను నిర్ణయింపజాలును. (Car few order) [౬] టపాపైన దృష్టియుంచి సెన్సారు అధికారములు యివ్వబడినవి. [౭] ఇప్పుడు ప్యాలస్టీనునందలి శాసనసభ వలన దేశభ్రష్టత నొసంగుటకును మరియు స్థానిక మునిసిపల్ కమీషనర్లను ఒక సంవత్సరమునకు కారాగారమునందుంచు యధికారము లొసంగబడినవి. [౮] యుద్ధసామగ్రిని దాచుటకు ఆపివేయుటకై ఆయుధములు కలవారి ఆయుధములు ఆక్రమింపబడినవి లేక ఏదైన ఒక గ్రామమునందు దుండగము జరుపుటకై గుంపులను ప్రోత్సహించుటకు నిర్బంధింపబడుచున్నారు. [౯] ఇంటింటికి సోదా జరుపుటకు, ఇండ్లను వెదకుటకును మరియు వారంటు లేక అరెస్టు చేయుటకును పోలీసుశాఖకు విశాలమైన అధికారము లొసంగబడినవి. [౧౦] ప్రభుత్వ ప్రతికూల కార్యమునందు చేరినట్లు లేక నేరములు చేసినట్టుల అనుమానముగల గ్రామ పట్టణ ప్రజలపై సత్వరముగ జరిమాన విధింప యేర్పాటు గావింపబడినది. (౧౧) ౫౦-లేక గుండ్లు విసరబడిన భవనములను, గ్రామములందలి యిండ్లలో ఖూనీ మొదలగు నేరములు యింటివారిచే గావింపబడిన యిండ్లను, లేక నేరముజేయుటయందు సహాయము గావించుటచే నేరస్థుడు దొరకకపోయినపక్షమున ఆట్టిభవనములను ఆక్రమించుకొని వాటిని నిర్మూలించుటకు ప్రభుత్వమున కధికారముగలదు.

నేరములకు సంబంధించిన చట్టములనుగూర్చి ఇట్లు నుడివి అరెస్టులు, కేసులు, శిక్షలకుసంబంధించిన నీక్రిందిసంఖ్యలు తనకు నేటివరకు అందినట్లు చెప్పెను.

౧, ౧౨౨౩ అరబులు (వీనియందు మహమ్మదీయులు క్రైస్తవులు గలరు.) అరెస్టుగావింపబడిరి. దీనియందు ౧౨౦౭ కును శిక్ష లభించినది. ౭౩౭ మంది విడుదలగావింపబడిరి. ౨౪౧ చాలానులు తేర్చవలసియున్నది.

ముఖ్యముగా గ్రామములలో అగ్ని అంటించుటయందును లేక దౌర్జన్య కార్యములు చేయుటయందును పాల్గొనినట్లు తెలిసి నేరస్థులను గుర్తింపవీలులేని గ్రామములపై మొత్తపు జరిమానాలు వేయుబడుచున్నవి. ఇటువంటి ఇరువది విభిన్నగ్రామములపై నేటికి జరిమానాలు విధింపబడినవి. ఇదియేగాక ఇంకను ౨౬ గ్రామములపై ప్రత్యేక పోలీసు నౌకలు యేర్పాటు గావింపబడినవి. దీనిఖర్చు గ్రామస్థులే భరింపవలసియుండును. సర్ ఖండు కారాగృహములను ప్రస్తుతము ౯౦ అరబు నాయకులున్నారు. నజరుబందు గావింపబడిన ౧౨౦ నాయకులనుండి ౭౦ మంది కన్నా పదునారు సంవత్సరాలు కారాగారమందున్నవారిలో ౨ యూదులు ౨ అర్మేనీ కమ్యూనిస్టులు గలరనుసంగతి తెలిసికొనదగినది. ౬౧ మంది కమ్యూనిస్టుయూదులు నజరుబందు గావింపబడినారు. ఒక యూదుడు పోలీసు ఆధీనమునందున్నాడు.

గ్రాయములు చెందినట్టియు, చంపబడినట్టియు, వారిసంఖ్యలీక్రింద ఉదహరింపబడినవి.

చనిపోయినవారు:— మహమ్మదీయులు ౮౨, క్రైస్తవులు ౮. యూదులు ౨౫ గురు.

గొప్ప గాయములు: మహమ్మదీయులు ౧౮౯ క్రైస్తవులు ౨౮: యూదులు ౬౫ గురు.

సామాన్య గాయములు: మహమ్మదీయులు ౨౭౫, క్రైస్తవులు ౫౮, యూదులు ౯౮, గురు.

విప్లవకారులలో అరబు క్రైస్తవులుగూడా నున్నారనువిషయము మిస్టర్ గ్లేకముగారు స్పష్టీకరించిరి.

డొమినియను మంత్రిగారు పాలస్టీను జనసంఖ్య విషయమున నీక్రిందిసంఖ్యల నొసంగిరి.

సంపూర్ణజనసంఖ్య: ౧౨౦౦౦౦౦

మహమ్మదీయులు	౭౯౮౦౦౦
యూదులు	౧౩౨౦౦౦
క్రైస్తవులు	౧౦౩౦౦౦
ఇతరప్రజలు	౬౬౦౦౦

ఈపన్యాసమును ముగించుచు డొమినియను మంత్రిగారీవిధమున నుడివిరి:

"బ్రిటిషు సామ్రాజ్య మావిప్లవమునందు అణగిపోయినదని తలంచుట పొరపాటు. ఎటువంటి కఠినమార్గములవలంబింప నవసరము కలిగినప్పటికిని మేమీయుద్ధమునందు తప్పక విజయము పొందగలము.

౧౫ జూన్ తేదీగల మ్యాంచెస్టరు గార్డియను పత్రికయందీవార్త ప్రకటింపబడినది.

రాయల్ లంకా స్టైర్ రెజిమెంటుకుచెందిన యొక ఉన్నతోద్యోగి అనుమాన పూరితుడైన యొక అరబునుజూచినతక్షణమే పిస్తోలుచేతబట్టి, తరువాత అతనిని అరెస్టుగావించెను. ప్రక్కనే నివసించుచున్న ఎందరో అరబులచ్చట గుమిగూడిరి. వారినందరి వతడెదిరించెను. ఈయుద్యోగిగారి సాహసకార్యము కారణముగా క్రొత్తచట్టముల ప్రకారము మరణదండన విధింపబడుననుకొనిరిరి. ప్రథమ దేహాంతశిక్ష ఇదే కాబోవచ్చును.

ఇంకొకపుడప్పాన్నము ఇండియా కార్యదర్శిగానున్న ఆప్సవించబర్ట్ గారిట్లనిరి.

"పాలస్టీనునందలి సమ్మె ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమును ప్రకారము, ప్రతిఫల మొత్తుక్కొను జేయుటందులకైనను, లేక కృషిజేయుసమయమునందు తన్నుదల పొందుటకైనను గాదని నేనొప్పుకొనెదను. వారికి న్యాయముజరిగినదని అరబులు న్యాయపూర్వకముగా నమ్మునంతవరకు వారికి గావింపబడిన కొన్ని రాజకీయవాగ్దానములు గంభీరమైన చిహ్నములను వారి హృదయములపై కలిగించునో, వారు శాంతియుతమైనమార్గము నవలంబించునో, వారికి సమ్మె జరుపునందులకు సంపూర్ణమైన హక్కుగలదు. సమ్మెలు, ప్రదర్శనలు, పరస్పర సహాయము మరియు కార్మికుల ఇతర ఉద్యమములవిషయము మాత్రమే గావింపబడవలయునని ఈవాద వివాదము వలన విశదమగుచున్నది. ప్రస్తుతము పాలస్టీనునందు జరుగుచున్న అల్లరుల కారణము వేరేయైయున్నది.

కట్టుజరీమానాలవిషయమై వీరిట్లనిరి:

ఐర్లాండు అల్లరుల సమయములో కట్టుజరీమానాలనూచన యొకరు గావించినప్పుడు రాజకీయ సంఘములయందు గొప్ప అల్లరులారంభమైన సంగతి నాకు జ్ఞాపకమున్నది.

కారాగృహములనుగురించి ముచ్చటించుచు నీక్రిందివిధముగ నుడివిరి.

"జర్మనియందలి హిట్లరునకుగూడా పాలస్టీనుయందు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు నిర్మానుష్యమైన అడవిప్రదేశములయందు నిర్మించుచున్న కారాగారముల వంటివి నిర్మించుటకు అదృష్టముపట్టలేదు.

వెక్కిరించవలయునని ఉద్దేశ్యము నాకులేదు, కాని మనఅట్టినారు బ్రిటిష్ కార్యక్రమమున కెట్లు సహాయముగావించినారో నాకాశ్చర్యముగనున్నది.

సామ్రాజ్యవాదులేగాక కార్మిక సభ్యులుగూడా పార్లమెంటు కామన్సుసభయందు రక్షిత ప్రభుత్వము మరియు యూదులపై బ్రిటిషుప్రభుత్వము వారవలంబించుచున్న కార్యక్రమమునకు సహాయముగావించుచు, ఈక్రింద నుదహరింపబడిన విషయముల గట్టిగాబలికిరి.

౧. పాలస్టీనునందు నేటికిని అరబుదేశీయుల భూమి ఎక్కువగా యూదుల యాధీనమునకు బోలేదు.

౨ రక్షితప్రభుత్వకాలమున యూదుల ఆగమనముచే మునుపటికంటె ఎన్నియో రెట్లు దేశస్థితి బాగుపడినది.

దీనికి ప్రత్యుత్తర మీవిధముగ నీయబడి కర్నల్ క్లిష్ జ్ఞ్రో గారిట్లనిరి.

"యూదుల నాశనవ్యవసాయపద్ధతులు దేశమునకింకను సౌభాగ్యము చేకూర్పలేదు. యూదులు ప్రసిమునువ, మూలధన మెక్కువగా పెట్టియున్నారు. ఇది అనవసర వినియోగముగా పరిణమించవచ్చును. మిస్టరు గ్లేకరుగారు (కమ్యూనిస్టుసభ్యుడు) ఇట్లు చెప్పిరి.

"ఈ రక్షితప్రభుత్వపద్ధతి నెవరు ఆరంభము గావించిరో యాలోచింపుడు. అంతర్జాతీయ సంఘమున తమాషుగతి మొనరించుకొనిన సంయుక్తజాతులు (Allies) అబిసీనియాదేశముపై ముసోలోనీకూడ నాకరక్ష్య రాజ్యాధికారము ను నెలకొల్పియున్నారు. దీనినిబట్టి పూర్వోక్తమైనస్థానము పాలస్టీను ప్రభుత్వపద్ధతివలె బలముగా లేనప్పటికిని అబిసీనియా నేడు రక్షిత ప్రభుత్వమునకు లొంగియున్నది. డొమినియను మంత్రిగారు నివేదించిన "మరణశిక్ష", "గృహనిర్మూలన", "అరెస్టు" మొదలగువానికి సంబంధించిన చట్టములన్నిటికి, శ్రద్ధతో వినియున్నాను. లేబరుపార్టీసభ్యుల తైపుల, మానసికతత్వము, నేటిదినమునకుండె నున్నాను. పాలస్టీను నాయకుల కారాగారప్రదేశములు జ్ఞాపకమునాటినవేమో, పైభేరియానవలె లేవా? అరబు నాయకులెందరో అరెస్టు గావింపబడియున్నారు. వీరందరు భూంజీపతులని డొమినియను మంత్రిగారు తెలిపియున్నారు. వీరయందొకడైనను, భూంజీపతిగా నాకు జూపెట్టగలరా? అరబునాయకులందరు జాక్టర్లు, ఉపాధ్యాయులు పరిశోధకులు కేకలుజేసిరి.

కొందరుసభ్యులు "మరియుకమ్యూనిస్టులు"

[౧౧ వ పేజీ చూడుడు]

Printed and Published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press, Hyderabad. Editor K. Balakrishna Reddy.